

(D)opowiedz sobie historię

Scenariusz zajęć

Przedmiot: historia, wiedza o społeczeństwie, lekcja wychowawcza

Poziom: kl. VIII szkoły podstawowej, kl. I-II liceum/technikum

Tematyka podstawy programowej

Szkoła podstawowa:

- Historia – wymagania ogólne: Analiza i interpretacja historyczna, pkt II.1, II.5.
- Wiedza o społeczeństwie – wymagania ogólne: Wykorzystywanie i tworzenie informacji, pkt II.1, II.2

Liceum/technikum:

- Historia – wymagania ogólne: Tworzenie narracji historycznej, pkt III.3

Cele zajęć:

- Umiejętność tworzenia narracji historycznej w oparciu o lokalne wydarzenia historyczne oraz miejsca pamięci

Uczeń wie:

- jakie podstawowe informacje oraz ciekawostki są związane z historią jego regionu oraz znajdujących się na jego terenie miejsc pamięci,
- z jakimi faktami historycznymi wiążą się miejsca pamięci lokalnej na terenie jego gminy,
- jakie wydarzenia i osoby są upamiętniane przez poszczególne miejsca pamięci,
- jakich metod użyć, aby stworzyć ciekawą narrację historyczną w odniesieniu do wydarzeń w swoim regionie.

Uczeń potrafi:

- wskazać podstawowe źródła informacji historycznej o swoim regionie,
- stworzyć ciekawą opowieść osnutą wokół wydarzeń historycznych związanych z miejscowością, w której mieszka,
- przedstawić źródła swojej opowieści.

Metody: pogadanka, prezentacja, produkcja filmików, praca w grupach

Materiały: telefony komórkowe z możliwością nagrywania krótkich filmów, kanały o historii na YouTube

Przygotowanie do lekcji

Nauczyciel przed lekcją prosi uczniów, aby zapoznali się z miejscowymi opowieściami, porozmawiali z dziadkami, rodzicami oraz innymi osobami na temat lokalnych historii. Nie muszą to być wielkie, szeroko znane opowieści; mogą być oparte na doświadczeniach członków rodziny, związane z lokalnymi miejscami pamięci lub wydarzeniami historycznymi (wojna, wybory, czasy PRL itp.). Istotne, by każdy z uczniów pozbiierał trochę informacji, opowieści na temat historii, która się toczyła w bliskim mu miejscu.

Wprowadzenie (10 min)

Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę lekcji. Na początku lekcji pyta kilku uczniów, jakie historie przygotowali. Prosi o krótkie przedstawienie opowieści. Może dopytać: skąd one pochodzą? Czy są poparte jakimiś dowodami, czy są tylko plotką? Stara się przedstawić uczniom wartość narracji historycznej opartej na faktach, ale również wartość narracji jako takiej – potrzebę ciekawej formy, wzbudzenia zainteresowania, a czasem nawet wykreowania pewnego wyobrażenia danych wypadków.

Historia sama w sobie jest bardzo ciekawa. To prawda. Jednak wiele współczesnych wydarzeń, ludzkich losów, radości i tragedii w ogóle nie istnieje w powszechnej świadomości. Często bowiem współczesny odbiorca historii oczekuje czegoś naprawdę wielkiego, istnej bomby medialnej. Nic w tym złego. Jednak od nas samych zależy, jak potraktujemy daną historię i jak ją przekazemy innym. Czy jako kolejne zwykłe wydarzenia (przecież wiele było takich podczas wojny...), czy też jako osobiste przeżycia, przygodę. Bo tak naprawdę każda historia jest przygodą, która dotknęła naszych przodków i wywarła wpływ – nie tylko na ich życie, ale czasem i na naszą obecną sytuację.

Rozwinięcie (25 min)

Nauczyciel dzieli uczniów na 5-osobowe grupy. Istotne jest, aby w każdej grupie znalazła się osoba, która przygotowała swoją historię na lekcję lub też zna jakąś opowieść związaną z dziejami regionu lub miejscami pamięci lokalnej. Następnie prosi uczniów w ramach poszczególnych grup, aby wybrali po jednej historii, np. najciekawszą, najbardziej intrygującą czy udokumentowaną, i na podstawie poznanych faktów stworzyli krótkie, ok. 3-minutowe programy stylistyką dopasowane do YouTube. W tym celu na początku ćwiczenia nauczyciel prezentuje im przykłady:

- kanał *AleHistoria* <https://www.youtube.com/channel/UCK09GTJjqYGSVjFBoaalwpA>

lub

- kanał *Historia bez cenzury* <https://www.youtube.com/user/HistoriaBezCenzuryMB>

Filmy powinny być zwięzłe, dobrze i ciekawie opowiedziane oraz oparte na faktach. Każdy może mieć jednego lub dwóch prowadzących. Uczniowie mają na wykonanie tego zadania 10 minut. Po skończonej pracy w grupach nauczyciel prosi każdą z nich, aby zaprezentowała swoją opowieść przed całą klasą.

Uwaga: jeśli warunki na to pozwalają, uczniowie mogą nagrać filmiki podczas ćwiczeń, a później można je puścić na ekranie. Jeśli nie ma takiej możliwości, w podsumowaniu uczniowie prezentują, a nauczyciel nagrywa ich kamerą lub telefonem komórkowym. Następnie można wspólnie obejrzeć nagranie. Można również zorganizować minikonkurs na najlepszą opowieść stworzoną przez grupy.

Pogłębienie (8 min)

Po przedstawieniu wszystkich opowieści nauczyciel zadaje uczniom kilka pytań, które mają na celu uświadomić im dynamikę historii zawartych w opowieściach:

- Jak można rozwinąć poszczególne historie?
- Co mogło stać się z bohaterami tych opowieści?
- W jaki sposób poszczególne historie mogłyby się rozwinąć w innym kierunku?
- Jak te opowieści wpływają na dzisiejszych mieszkańców?
- W jaki sposób opowieści można przekazywać dalej?

Uwaga: należy również zwrócić uwagę, aby opowiadając historie, uczniowie wzbudzali emocje, ale zawsze trzymali się faktów.

Zakończenie (2 min)

Nauczyciel podsumowuje lekcję, zachęcając uczniów do poszukiwań faktograficznych, ale również do budowania ciekawych opowieści. To właśnie takie opowieści skłaniają do refleksji historycznej, wzbudzają zainteresowanie tematyką historii, a także uświadamiają odbiorcom, że historia to nie tylko zbiór minionych faktów, lecz dziejowa przygoda, która ma wpływ na nasze obecne życie.

Źródła YouTube:

<https://www.youtube.com/channel/UCK09GTJjqYGSVjFBoaalwpA>

<https://www.youtube.com/user/HistoriaBezCenzuryMB>